

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

від 08 жовтня 2024 року
Протокол № 208

Р І Ш Е Н Н Я

**Про Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України
з питань економічного розвитку на тему:**

**«Залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів)
у капітал товариств»**

Заслухавши інформацію секретаря Комітету Рушищина Я.І. про Рекомендації слухань у Комітеті з питань економічного розвитку на тему: «Залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів) у капітал товариств», які відбулися 20 червня 2024 року, а також з метою вирішення організаційних питань щодо забезпечення їх виконання, беручи до уваги положення пункту 2 частини першої статті 15, пунктів 1, 3 частини першої статті 49, частини п'ятої статті 50, частини другої статті 52 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»,

КОМІТЕТ ВИРІШИВ:

- Схвалити Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку на тему: «Залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів) у капітал товариств».
- Направити Рекомендації Голові Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України.
- Контроль за виконанням цього рішення покласти на секретаря Комітету Рушищина Я.І.

ГОЛОВА КОМІТЕТУ

Д. НАТАЛУХА

РЕКОМЕНДАЦІЇ

слухань у Комітеті Верховної Ради України
з питань економічного розвитку на тему:
«Залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів) у капітал товариств»

У Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку 20 червня 2024 року відбулися слухання на тему: “Залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів) у капітал товариств”.

Захід відбувся за участі, народних депутатів України – членів Комітету, народних депутатів України, представників Міністерства юстиції України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, наглядової ради Української асоціації венчурного та приватного капіталу, експертного середовища та бізнес-асоціацій, науковців, аналітиків та інших стейкхолдерів.

На слуханнях було обговорено питання можливості внесення змін до Закону України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю” та Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань”, які передбачають можливість, а також чіткі механізми для залучення додаткових вкладів до товариств з обмеженою відповідальністю (надалі - ТОВ) без того, щоб процентний розмір часток обов’язково співпадав з розмірами вкладів виражених у грошовій формі, як вклад до статутного капіталу ТОВ.

Розмір статутного капіталу ТОВ є досить умовною величиною, наприклад, Закон України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю” взагалі не встановлює мінімального розміру статутного капіталу ТОВ. До того ж, на практиці, вартість активів, наприклад, вартість прав інтелектуальної власності створеного ТОВ та його засновниками, може суттєво відрізнятись від формального розміру статутного капіталу.

У трансакціях венчурного капіталу та прямих інвестицій розмір частки, яку отримує інвестор, майже завжди не залежить від формального розміру статутного капіталу. Перші інвестори у Apple та Facebook отримували свої акції (частки) відповідно до узгодженої вартості компанії (тобто вартості її активів та капіталізації бізнесу), а не до розміру статутного капіталу чи номінальної вартості акцій компаній. Такий підхід дозволив належно оцінити вартість, яка була створена засновниками компаній та забезпечити засновників від розмиття на стадіях залучення зовнішніх інвесторів ще до того, коли ці компанії вийшли на публічні біржі. Що ж до інвесторів, то це дозволило їм належно оцінити вартість створену засновниками, отримати інвестиційну можливість та в майбутньому отримати вигоду від подальшого зростання вартості як компаній, так і їх інвестицій.

Закон України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю” передбачає, зокрема, у статтях 12 та 18, що додаткові вклади

можуть вноситися без дотримання пропорцій у частках. Проте, ці положення Закону є недостатньо чіткими, і допускають двоєке трактування у їх практичному застосуванні.

Незважаючи на те, що учасники ТОВ можуть передбачити у статутах ТОВ розмір часток у процентах, такий розмір у процентах не відображається у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР), який функціонує на підставі Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань”. Таким чином, навіть якщо учасники і ТОВ передбачать у статуті ТОВ розподіл часток у процентах, який буде непропорційним розміру вкладів у статутний капітал виражений у грошовій формі, такий розподіл у процентах не буде відображений у публічних даних ЄДР. В результаті, треті особи не зможуть побачити цю інформацію у відкритих даних ЄДР.

На слуханнях у Комітеті було презентовано та заслухано інформацію:

члена Наглядової ради та голови юридичного комітету Української асоціації венчурного та приватного капіталу Думича Т.В. щодо інструменту створення можливості отримання зовнішніми інвесторами взамін своїх інвестицій проценту часток чи акцій, що підлягає предмету домовленостей між засновниками та інвесторами; проблему різного тлумачення норм, передбачених у статтях 12 та 18 Закону України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю”; проблему відображення в ЄДР лише розміру вкладів у статутному капіталі ТОВ, а не процентного показника часток; питання законодавчого врегулювання категорії додаткового капіталу;

заступника директора Департаменту приватного права, начальника управління нормативно-правового забезпечення державної реєстрації Міністерства юстиції України Лещенка А.О. щодо необхідності передбачити додаткове фінансування з державного бюджету у разі доопрацювання ЄДР; логіки відображення в гривневому еквіваленті в ЄДР розміру частки в статутному капіталі та важливості впровадження єдиного підходу щодо визначення частки у відсотковому еквіваленті;

начальника відділу корпоративного права Міністерства юстиції України Молодцової А.М. щодо необхідності визначення правового статусу додаткового капіталу;

юриста, члена правління Асоціації правників України Бабиш А. щодо питання обігу часток без необхідності затверджувати зміни в статуті; уникнення ситуації, коли додатковий капітал буде вважатися валовим доходом товариства та оподатковуватись податком на прибуток.

З метою визначення шляхів вирішення окреслених проблем та реформування цієї сфери учасники слухань **р е к о м е н д у ю т ь**:

1. Верховній Раді України:

1. Забезпечити розгляд законопроекту про внесення змін до Закону України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю” та інших законодавчих актів України щодо можливості залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів) в капітал без дотримання пропорційності розміру додаткових вкладів в капітал до процентного розміру частки в капіталі, після подання його на розгляд Верховної Ради України.

2. Комітету з питань економічного розвитку:

2.1. Створити у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку робочу групу з напрацювання законопроекту про внесення змін до Закону України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю” та інших законодавчих актів України щодо можливості залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів) в капітал без дотримання пропорційності розміру додаткових вкладів в капітал до процентного розміру частки в капіталі;

2.2. Після реєстрації у Верховній Раді України законопроекту про внесення змін до Закону України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю” та інших законодавчих актів України щодо можливості залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів) в капітал без дотримання пропорційності розміру додаткових вкладів в капітал до процентного розміру частки в капітал, забезпечити його першочерговий розгляд та супровід під час розгляду на пленарних засіданнях Верховної Ради України.

3. Кабінету Міністрів України:

Доручити Міністерству юстиції України, Міністерству економіки України та іншим зацікавленим органам у місячний термін надати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку пропозиції щодо:

- 1) удосконалення положень Закону України “Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю” та інших законодавчих актів України в частині можливості залучення інвестицій (у формі додаткових вкладів) в капітал без дотримання пропорційності розміру додаткових вкладів в капітал до процентного розміру частки в капіталі;
- 2) уточнення нормативних положень про додатковий капітал.